

Η ΝΕΑ ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΦΥΛΑΚΤΗΣ
ΚΑΡΔΙΤΣΑΚΗ 6
43100 ΚΑΡΔΙΤΣΑ
ΚΩΔΙΚΟΣ 5717

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΦΥΛΑΚΤΙΩΤΩΝ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ

Εκδότης - Διευθυντής: Βασ. Χρ. Διαμαντής
Υπ. Σύνταξης: Γεώργιος Χρ. Τσιαμαντάς

Γραφεία: Καρδισκάκη 6 - ΚΑΡΔΙΤΣΑ
Τηλ.: 24410 - 25375

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2007
ΕΤΟΣ 7ο, ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 28

Λαογραφικά

ΤΑΚΟΥ ΤΑΚΟΥ Ο ΑΡΓΑΛΕΙΟΣ ΜΟΥ...

Της Φωτούλας Οικονόμου - Σβάρνα

«Τιμή μεγάλη και τρανή πούναι αργαλειός στο σπίτι, το κάθε δόντι τ' αργαλειού αξίζει μαργαρίτη.»

Η υφαντική είναι μια πολύ παλιά τέχνη. Από την αρχαιότητα ακόμη συναντάμε σ' όλα τα μέρη του κόσμου αργαλειούς διαφόρων τύπων. Στην Τσεχία βρέθηκαν αποτυπώματα πλεγμένων ινών σε πηλό, τα οποία χρονολογούνται από 27.000 χρόνια πριν. Είναι επίσης φημισμένοι οι αργαλειοί του Περού που μοιάζουν πολύ με τους Αιγυπτιακούς αργαλειούς. Στοιχεία δείχνουν ότι τόσο οι αρχαίοι Αιγύπτιοι όσο και οι Έλληνες, αλλά και η φυλή Ναβάχο των Ινδιάνων της Αμερικής χρησιμοποιούσαν τον κάθετο αργαλειό, ενώ ο Όμηρος αναφέρει τη χρήση του κάθετου αργαλειού στην Ελλάδα. Η Πη-

κός.

Οι οικογένειες που είχαν την οικονομική δυνατότητα παράγγελναν αυτά που ήθελαν στις περίφημες υφάντρες του τόπου τους, ενώ άλλες γυναίκες ύφαιναν και πουλούσαν τα υφάσματα τους για να στηρίξουν την οικογένεια τους.

Πολλά δημοτικά τραγούδια είναι αφιερωμένα στον αργαλειό και στην υφαντική τέχνη, ενώ πολλά απ' αυτά τραγουδούσαν οι γυναίκες την ώρα που ύφαιναν. Έτσι η κοπέλα που περίμενε τον καλό της τραγουδούσε «**τάκου τάκου ο αργαλειός μου, τάκου κι έρχεται ο καλός μου...**», ενώ η μάνα που καμάρωνε την κόρη της να υφαίνει τραγουδούσε «**δικός μου είν' ο αργαλειός, δικό μου και το χτένι, δική μου είν' κι η πέρδικα που κάθετα και υφαίνει**». Όμως η

υφαντική είναι μια τέχνη που κρατάει τη γυναίκα δεμένη επί ώρες σ' ένα συγκεκριμένο μέρος. Έτσι όταν η κούραση γινόταν φανερή κι οι γυναίκες λαχταρούσαν να δραπετεύσουν για λίγο απ' αυτή τραγουδούσαν «**Το κέντημα είναι γλέντημα, η ρόκα είναι σεργιάνι, κι αυτός ο έρμος αργαλειός είναι σκλαβιά μεγάλη**».

Πριν από αρκετά χρόνια χρησιμοποιούσαν τον κάθετο αργαλειό, ο οποίος ήταν απλός αλλά δύσκολος στη χρήση του και αργός στην παραγωγή. Ωστόσο κάθετοι αργαλειοί χρησιμοποιούνται ακόμη και σήμερα κυρίως για την ύφανση χαλιών. Οι σύγχρονοι κάθετοι αργαλειοί είναι μεγάλοι για να μπορούν σ' αυτούς να δουλεύουν δύο ή και περισσότερα άτομα.

Όμως ο πιο συνηθισμένος και πιο γνωστός τύπος αργαλειού είναι ο οριζόντιος ο οποίος φτιαχνόταν από τέσσερα γερά και βαριά όρθια ξύλα ίσου μεγέθους, συνήθως από βελανιδιά ή καρυδιά. Αυτά συνδέονταν με άλλα οριζόντια ξύλα με ειδικούς αρμούς. Είχε επίσης δύο αντί, που ήταν κυλινδρικά ξύλα πάνω στα οποία τυλίγονταν το στημόνι και το υφάδι. Το ένα αντί τοποθετούνταν μπροστά στην υφάντρα και είχε μια σχισμή για να μπορούν να στηρίζουν εκεί το υφάσμα και στη συνέχεια να το τεντώ-

Συνέχεια στην 2η σελ.

Ο ΥΠΟΔΗΜΑΤΟΠΟΙΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΓΓΕΛΗΣ

Ένα επάγγελμα που γνώρισε δόξες και δόξες ήταν αυτό του τσαγκάρη

Γράφει ο Αθανάσιος Τσιαμαντάς

(τσαγγίον, είδος υποδήματος των Βυζαντινών). Υποδηματοποιό τον θέλουν τα λεξικά και υποδηματοποιείον το μαγαζί του. Η ιστορία του υποδηματοποιού είναι πανάρχαια. Στην αρχαιότητα κατασκεύαζε τα «σανδάλια» και τα «πέδιλα» μετά το «τσαρούχι» που φορέταν με την φουστάνελλα και στις μέρες μας το παπούτσι από δέρμα. Σήμερα το παπούτσι κατασκευάζεται από τις βιομηχανίες και η μη-

γούσε με ένα, δύο ή και περισσότερα άτομα και σ' αυτό φτιαχόντουσαν όλων των ειδών τα παπούτσια. Τα καθημερινά παπούτσια κατασκευάζονταν από δέρμα χονδρό (βακέτα) με χονδρή σόλα και μάλιστα ενισχυμένη με προκαδούρα και με πεταλάκια στις άκρες της σόλας και πέταλα στα τακούνια.

Η κατασκευή των παπουτσιών απαιτούσε τουλάχιστον τρεις

ημέρες και γινόταν ραφτά και καρφωτά. Η κατασκευή των χειροποίητων παπουτσιών συνεχίστηκε μέχρι την δεκαετία 1960-70. Πρέπει να

και ονομάζονταν «μπαλωματής» ή «πετσωτής». Απαραίτητα εργαλεία για το κόψιμο, το ράψιμο και τον καλλωπισμό των παπουτσιών ήταν: Η φαλτσέτα (στενόμακρη λάμα πολύ κοφτερή, για το κόψιμο), οι λίμες, τα σουβλιά (ψιλά ή χονδρά, μακριά ή κοντά), οι βελόνες, οι τρίχες, συνήθως από αγριόχοιρο για να παίζουν το ρόλο της βελόνας εκεί που έπρεπε να περάσει πολύ ψιλή κλωστή. Τα σφυριά, το αμόνι, οι τανάλιες και διάφορα άλλα εργαλεία για τον καλλωπισμό των παπουτσιών.

Απαραίτητα επίσης ήταν τα καλαπόδια και η μεζούρα καθώς και η ποδιά του. Τα υλικά που χρησιμοποιούσε ήταν: Σολοδέρματα, πανωδέρματα (αδιάβροχα, σεβρά, ταλατίνα, λουστρίνια κτλ.) φόδρες (από δέρμα γίδας), σπάγγοι, κερύ, ξυλόπροκες, πρόκες

νελόπη για να ξεγελά τους μνηστήρες ύφαινε την ημέρα και ξεύφαινε τη νύχτα, ενώ η θεά Αθηνά ήταν η θεά που προστάτευε την υφαντική. Όμως και η Βίβλος μας δίνει πληροφορίες για την υφαντική λέγοντας μας ότι η Δαλιδά θέλοντας να μάθει γιατί ο Σαμψών ήταν τόσο δυνατός, έκοψε τα μαλλιά του και τα ύφανε στον αργαλειό.

Το αδράχτι, η ρόκα κι ο αργαλειός θεωρούνταν απαραίτητα εργαλεία για κάθε παραδοσιακό νοικοκυριό και ήταν απαράδεκτο μια γυναίκα να μην ξέρει να φτιάχνει αριστουργήματα στον αργαλειό της. Τα κορίτσια έφτιαχναν τα προικιά τους με τα ίδια τους τα χέρια βάζοντας όλη τους τη μαστοριά να ξεπεράσουν η μια την άλλη, κάνοντας στα υφάσματα πρωτότυπα σχέδια και διάφορες παραστάσεις που απαιτούσαν ειδική πολύπλοκη ύφανση, ενώ οι πιο ηλικιωμένες γυναίκες με υπομονή τους δίδασκαν όλα τα μυστικά της υφαντι-

χανή ανέλαβε το έργο του τσαγκάρη με αποτέλεσμα το επάγγελμα να χαθεί σχεδόν ολοκληρωτικά.

Στην αρχή το κάθε τσαγκάρικο λειτουρ-

σημειωθεί ότι ο τσαγκάρης δεν ασχολείτο μόνο με τα καινούργια αλλά επισκεύαζε και τα παλιά, τοποθετώντας «σόλες», «τακούνια» και «μπαλώματα»

διάφορες. Προ της ανακαλύψεως του καουτσούκ που χρησιμοποιήθηκε και για την κατασκευή πα-

Συνέχεια στην 4η σελ.

ΤΑΚΟΥ ΤΑΚΟΥ Ο ΑΡΓΑΛΕΙΟΣ ΜΟΥ...

Συνέχεια από σελ. 1

νουν και να το τυλίγουν γύρω του. Στην άκρη του είχε μια τρύπα στην οποία τοποθετούνταν ένα ξύλο για να στερεώνεται και να μην περιστρέφεται συνεχώς. Το άλλο αντί ή τπισαντί βρισκόταν στο πίσω μέρος του αργαλειού. Σ αυτό ήταν τυλιγμένο το στημόνι.

Ανάμεσα στις κλωστές του στημονιού που πήγαιναν από το πisanτί στην υφάντρα στερέωναν δυο βέργες, τις σταυρόβέργες, οι οποίες εμπόδιζαν τις κλωστές να μπερδεύονται. Μετά τις σταυρόβέργες οι κλωστές πήγαιναν και περνούσαν μέσα από τα μιτάρια που ήταν ειδικά πλέγματα από νήματα στηριγμένα σε δύο σανίδες και είχαν σταθερή θέση. Τα μιτάρια ήταν ζευγάρι και οι κλωστές περνούσαν οι μισές από το ένα και οι μισές από το άλλο. Τα μιτάρια κρέμονταν από την οροφή του αργαλειού με δύο καρούλια για να μπορούν να ανεβοκατεβαίνουν. Το κάτω μέρος τους ήταν επίσης συνδεδεμένο με τις πατήθρες τις οποίες πατούσε εναλλάξ η υφάντρα για να τα μετακινήσει, μετακινώντας έτσι και τις κλωστές του στημονιού τις μισές πάνω και τις μισές κάτω. Μ' αυτό τον τρόπο μπλέκονταν το στημόνι με την κλωστή του υφαιδιού και σχηματίζονταν το ύφασμα.

Στη συνέχεια ήταν το χτένι το οποίο ήταν φτιαγμένο από μικρά κομματάκια καλαμιού τοποθετημένα αρκετά πυκνά και παράλληλα μεταξύ τους και στερεωμένα σε δύο οριζόντιες σανίδες. Μέσα από τα καλαμάκια περνούσαν οι κλωστές. Οι αποστάσεις ανάμεσα στα καλαμάκια καθόριζαν το είδος του χτενιού και τη χρήση του. Το χτένι στηριζόταν στο χτενόξυλο. Το κάτω μέρος του χτενόξυλου ήταν σταθερό ενώ το πάνω μπορούσε να μετακινηθεί για να τοποθετηθεί το χτένι. Το χτενόξυλο κρέμονταν απί την οροφή του αργαλειού και μπορούσε να κινείται με τέτοιο τρόπο ώστε να χτυπάει το στημόνι και το υφάδι και το ύφασμα να γίνεται πυκνό και σταθερό.

Η υφάντρα που καθόταν σ' ένα

κάθισμα που ήταν τοποθετημένο στη μία άκρη του αργαλειού και είχε μπροστά της το ένα αντί, πατούσε τις πατήθρες για να ανεβοκατεβαίνουν τα μιτάρια και ταυτόχρονα και οι κλωστές του στημονιού αφήνονταν μεταξύ τους ένα άνοιγμα. Μέσα σ' αυτό το άνοιγμα πετούσε τη σαίτα με το μασούρι κι έτσι έβαζε άλλη κλωστή ανάμεσα στις κλωστές του στημονιού. Την κλωστή αυτή την χτυπούσε με το χτένι και στη συνέχεια άλλαζε πάτημα στις πατήθρες για να σταυρώσει το νήμα του στημονιού και να σχηματισθεί το ύφασμα. Η σαίτα είχε σχήμα ρόμβου, ήταν ανοιχτή απί τις δυο πλευρές και το μασούρι με το νήμα τοποθετούνταν μ' ένα σύρμα μέσα σ' αυτή. Το νήμα έβγαίνει από μια τρύπα που είχε η σαίτα στην μία άκρη της.

Όπως ήδη αναφέρθηκε για τη λειτουργία του αργαλειού είναι απαραίτητα το υφάδι και το στημόνι τα οποία συνήθως ετοιμάζονταν από το μαλλί των προβάτων. Η κατεργασία των μαλλιών γίνονταν στο σπίτι. Τα μαλλιά χωρίζονταν πρώτα ανάλογα με το χρώμα τους και στη συνέχεια τα ζεματούσαν, τα έπλεναν καλά και τα άπλωναν στον ήλιο να στεγνώσουν. Στη συνέχεια τα έξαιναν και τα λανάριζαν στα λανάρια. Το λαναρισμένο μαλλί το έκαναν τλούπες και τις έγνεθαν με τη ρόκα, το αδράχτι και το σφοντύλι, ή με το ταικρίκι, παίρνοντας έτσι την κλωστή που χρειαζόνταν.

Πριν το νήμα πάει στον αργαλειό έπρεπε να γίνει και το **ιδίασμα** που συνήθως γινόταν έξω στην αυλή με την **ιδιάστρα και πασσάλους** στημένους πρόχειρα γι' αυτή τη δουλειά.

Στο σπίτι γινόταν και το **βάψιμο** του νήματος είτε με βαφές που αγοράζαν είτε με φυσικές βαφές. Συνήθως χρησιμοποιούσαν φλούδες δέντρων και φύλλα ή ρίζες φυτών. Έτσι χρησιμοποιούσαν φλούδες καρυδιάς ή φλούδες από κρεμμύδια για το καφέ χρώμα, ρίζες από λάπατα ή λουλάκι για το γαλάζιο, φλούδα και ξύλο από κορομηλιά ή βελανιδιά για το μπεζ, φλούδες από κρεμμύδια ή αγκορτσιάς για το κίτρινο και ριζάρι για το κόκκινο.

Απ' όλα τα παραπάνω βλέπουμε ότι ο αργαλειός κάλυπτε όλες τις ανάγκες της οικογένειας σε είδη ρουχισμού και κλινοσκεπασμάτων. Με το μαλλί απ' τα πρόβατα έκαναν τα ρούχα τους αλλά και βελόντζες, κουβέρτες, καραμελωτές και μαντανιές, ενώ με το τραγόμαλλο απί τα γίδια και τα τραγιά έκαναν τις κάπες και τα τραγότσιολα. Μ' άλλα λόγια είχαν ένα εργαστήριο υφαντικής στη διάθεση τους. Ωστόσο το στήσιμο του αργαλειού δεν ήταν εύκολο. Απαιτούσε σταθερότητα για να μην κουνιέται και γι' αυτό ήταν μόνιμα στημένοι συνήθως στο πιο φωτεινό μέρος του σπιτιού.

Όλα αυτά απαιτούσαν πολύ καλά εργαλεία, πολύ δουλειά, συντονισμό στις κινήσεις, δύναμη στα χέρια, προσοχή, υπομονή, επιμονή και πολύ μεράκι. 'Η όπως λέει το τραγούδι:

Μαλαματένιο αργαλειό κι ελεφαντένιο χτένι κι ένα κορμί αγγελικό να κάθεται να υφαίνει...

"ΟΤΑΝ ΚΛΕΙΝΕΙ Η TV ΑΡΧΙΖΕΙ Η ΖΩΗ"

Ήταν Δευτέρα, μια ήρεμη Δευτέρα, κι εγώ καθόμουν στο σαλόνι βλέποντας τηλεόραση, ώπου η φωνή της μαμάς μου έσπασε τη γαλήνη

-Εύη, κλείσε επιτέλους την τηλεόραση!

-Να τελειώσει η εκπομπή και μετά

-Πάλι δεν ακούς; Για δύο μέρες δεν θα δεις καθόλου τηλεόραση. Αυτό δεν ήταν δυνατό! Εγώ που μεγάλωσα με τουλάχιστον τρεις ώρες την ημέρα τηλεόραση δεν θα έβλεπα καθόλου για δυο ολόκληρες μέρες; Μαρτύριο! Δεν πειράζει, δυο μέρες είναι μόνο. Δυστυχώς όμως οι δυο μέρες γίναν τέσσερις, αφού το ίδιο σκηνικό εκτυλίχθηκε την Τετάρτη. Την Παρασκευή νόμιζα ότι θα έσκαγα!

- Εύη.....

-Ναι μαμά.....

- Η τηλεόραση να κλείσει....

- Άντε βρε μαμά, τόσες μέρες ούτε δέκα λεπτά δεν έχω δει! Άσε με λίγο! Βαρέθηκα χωρίς τα τηλεπαιχνίδια, τις σειρές, τις ταινίες και τα παιδικά !!!!!!!

- Κακώς γιατί δε θα βλέπεις για δυο βδομάδες. Σου έχω πει χιλιάδες φορές να μην αντιμιλάς!

- Θεέ μου! Έχασα τη γη κάτω από τα πόδια μου. Δεν μπορούσαν να μου το κάνουν αυτό! Η μαμά ήξερε καλά ότι εξαρτιόμουν από το "μαγικό - πολύχρωμο" κουτί. Από τις επτά το πρωί που ξυπνούσα βρισκόμουν μπροστά στην τηλεόραση. Το απόγευμα δεν έχανα καμία σειρά και το βράδυ έβλεπα τηλεόραση τουλάχιστον μέχρι τις δέκα και μισή κάτω από την ανοχή και την παρέα του μπαμπά. - Μόνο η μαμά φώναζε-

Ήμουν λοιπόν σίγουρη ότι δεν θα άντεχα δυο βδομάδες χωρίς τηλεόραση.

Άντεξα όμως χάρη του παππού μου που με πήρε ένα απόγευμα και πήγαμε σε μια έκθεση βιβλίου - λάτρης της λογοτεχνίας ο ίδιος -.

Από μικρή είχα μια αγάπη για τα βιβλία, αλλά εκείνη την εποχή σπάνια άνοιγα κάποια για να τα διαβάσω - είχα απορροφηθεί βλέπετε από την αγαπημένη και λατρευτή τηλεόραση που κάθε μέρα με γοήτευε όλο και ποιο πολύ.

Ο παππούς μου λοιπόν μου αγόρασε δυο βιβλία, τα οποία τα είχα διαβάσει μέσα σε δυο βδομάδες και ήθελα και άλλο !!!!

Στα μέσα της δεύτερης βδομάδας έπεσε στα χέρια μου ένα CD της ANASTACIA χαρισμένο από την ξαδέρφη μου - βέβαια η ηλικία μου δεν ήταν η κατάλληλη - αλλά το άκουγα συνέχεια. Έτσι σιγά σιγά αποξενώθηκα εντελώς από το αγαπημένο μου "μαγικό" κουτί την τηλεόραση.

Άρχισα λοιπόν να ακούω μουσική και να διαβάζω μάλλον να ρουφάω τα βιβλία, να βγαίνω περισσότερο έξω και πάνω απ' όλα άρχισα να κοινωνικοποιούμαι - να κάνω δηλαδή φίλους βλέπετε είχα απορροφηθεί με τους φίλους τους ψεύτικους της τηλεόρασης. Άρχισα λοιπόν να κάνω φίλους, να βγαίνω μαζί τους βόλτα, να ακολουθώ τους γονείς μου σε όλες τις κοινωνικές τους εκδηλώσεις ακόμα και στην λαϊκή πήγαινα με την μητέρα μου για ψώνια. Α! γράφτηκα και σε μαθήματα χορού όπου μου δόθηκε η ευκαιρία να γνωρίσω περισσότερο μέσα από το χορό και την πολιτιστική μας παράδοση άλλα και διάφορα μέρη όπου ταξιδέψαμε για να δώσουμε διάφορες παραστάσεις.

Την αλλαγή αυτή την παρατήρησα όχι μόνο εγώ αλλά και οι γύρω μου. Αντί να παπαγαλίζω τα σποτάκια των διαφημίσεων, τραγουδούσα, φλυαρούσα κάνοντας διάφορες κριτικές πάνω στα όποια βιβλία διάβαζα.

Επίσης παρατήρησα αλλαγές στο λεξιλόγιο μου, που πλουτίστηκε με νέες, πιο λογοτεχνικές φράσεις και λέξεις.

Ήταν φανερό: Η τηλεόραση είχε κλείσει οριστικά, αλλά η ζωή μου είχε αλλάξει και είχε ομορφύνει! Είχε γίνει πιο "γεμάτη" και σίγουρα πιο χαρούμενη!!

ΕΥΔΟΞΙΑ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗ
A1 ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ
ΚΑΒΑΛΑΣ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Θάνατοι:
Γιαννάκος Ηλίας του
Αποστόλου, ετών 80

Συνδρομές που λάβαμε

Γιαννάκος Σεραφείμ του Ιωάννη	50 ευρώ
Γιαννάκος Θωμάς του Ιωάννη	50 ευρώ
Σιάτρας Βασίλειος του Νικολάου	50 ευρώ
Διαμαντής Παναγιώτης του Κων/νου	20 ευρώ
Σβάρνα - Ζωγοπούλου Βασιλική	20ευρώ
Κυριτσάς Θεοφάνης του Σωτηρίου	25 ευρώ
Κυριτσάς Σωτήριος του Θεοφάνη	25 ευρώ
Αλεξίου Αναστάσιος του Ιωάννη	10 ευρώ

«Η ΝΕΑ ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΦΥΛΑΚΤΗΣ»

Τριμηνιαία εφημερίδα του **Συνδέσμου Φυλακιστών Καρδίτσας**
Έδρα: Καρδίτσα

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Κωστή Δ. Χριστίνα
Ξηροφώτου Γ. Ρένα
Φώτος Θ. Αναστάσιος
Τσιαμαντάς Χ. Αθανάσιος
Αλεξίου Π. Βασίλειος

Εκδότης - Διευθυντής
Βασίλειος Χ. Διαμαντής
Διάκου & Χατζημήτρου 57
431 00 ΚΑΡΔΙΤΣΑ
Τηλ.: 24410 25375

Υπεύθυνος σύνταξης
Τσιαμαντάς Γεώργιος
Περριβίου 27
431 00 ΚΑΡΔΙΤΣΑ
Τηλ.:24410 42058

Εκτύπωση
ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΗ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ
Μεγ. Αλεξάνδρου 10
Τηλ.:24410 20257

Επαγγελματίες Φυλακιώτες στην Καρδίτσα

ΤΕΧΝΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ

Ελευθερίου Β. Βασίλειος
Αγρονόμος Τοπογράφος
Μηχανικός Ε.Μ.Π.

Κιν.: 6973310869

Φώτος Γ. Φώτιος
Πολιτικός Μηχανικός
Πανεπιστημίου Πάτρας

Κιν.: 6973821480

Αζά 19

Καρδίτσα

Τηλ. γραφείου: 24410 21317

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΛΓΙΟΓΡΑΦΙΑΣ

ΤΟΙΧΟΓΡΑΦΙΕΣ Ι. ΝΑΩΝ ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΕΙΣ
ΣΥΛΟΓΛΥΠΤΕΣ ΕΝΣΚΑΠΤΕΣ ΛΗΤΙΚΕΣ
ΕΙΚΟΝΟΣΤΑΣΙΑ ΔΙΠΤΥΧΕΣ ΤΡΙΠΤΥΧΕΣ

ΒΑΣΩ ΣΚΡΕΤΑ - ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ

ΜΟΝΗ ΣΠΗΛΙΑΣ 21, ΚΑΡΔΙΤΣΑ 43100
ΕΚΘΕΣΗ: ΛΙΜΝΗ ΠΛΑΣΤΗΡΑ
ΚΑΛΥΒΙΑ ΠΕΖΟΥΛΑΣ

ΤΗΛ. & FAX: 24410 767 08
ΚΙΝ. 697 38 39 969

«ΠΕΡΙΠΤΕΡΟ»

ΜΑΝΤΖΙΑΡΑΣ ΑΛΕΞ. -
ΔΗΜΟΥ ΗΛΙΑΣ
ΙΕΖΕΚΙΝΑ 38 (ΔΙΠΛΑ ΣΤΟ ΙΚΑ) ΚΑΡΔΙΤΣΑ

ΔΕΡΜΑΤΙΝΑ ΕΙΔΗ
ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ
ΥΨΗΛΑΝΤΟΥ 32 - ΚΑΡΔΙΤΣΑ
ΤΗΛ.: 24410 73573

ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Χ.
ΠΑΠΑΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ
ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΣ - ΛΟΓΙΣΤΗΣ
ΒΑΣΙΑΡΔΑΝΗ 23 - ΚΑΡΔΙΤΣΑ
ΤΗΛ.: 24410 75063

INFOTRUST

ΣΒΑΡΝΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΠΛΑΣΤΗΡΑ 51 - ΚΑΡΔΙΤΣΑ
ΤΗΛ.: 24410 77070

ΚΟΠΗ & ΕΜΠΟΡΙΑ

ΣΙΔΗΡΟΥ &
ΑΝΤΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ
ΑΘΑΝ. ΤΣΙΑΜΑΝΤΑΣ
ΥΨΗΛΑΝΤΟΥ 192 - ΚΑΡΔΙΤΣΑ
ΤΗΛ. 24410 26012,

ΨΗΣΤΑΡΙΑ

«ΝΕΒΡΟΠΟΛΗ»
ΚΟΝΤΟΧΡΗΣΤΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΕΠΤΑΝΗΣΟΥ ΤΕΡΜΑ
ΚΑΡΔΙΤΣΑΕΜΠΟΡΙΟ
ΑΝΤΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ
ΑΘ/ΤΩΝ & ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ
ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ
ΤΣΙΑΜΑΝΤΑΣ Γ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ
4ο ΧΛΜ. ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ - ΤΡΙΚΑΛΩΝ
ΤΗΛ.: 24410 28717

ΚΟΥΦΩΜΑΤΑ ΑΛΟΥΜΙΝΙΟΥ
ΚΑΙ ΣΙΔΗΡΟΥ
ΑΓΓΕΛΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
ΚΑΛΥΒΙΑ ΦΥΛΑΚΤΗΣ
ΤΗΛ.: 24410 92707
ΚΙΝ.: 6937261953

ΠΑΝΣΙΟΝ

«ΛΙΝΑΣ»
ΧΑΡΙΛΑΟΣ & ΕΛΕΝΗ ΛΙΝΑ
ΦΥΛΑΚΤΗ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ
ΤΗΛ.: 24410 92514, 6932364760

ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

ΤΣΙΑΜΑΝΤΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
ΦΥΛΑΚΤΗ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ
ΤΗΛ. 24410 73712

ΚΑΦΕ
ΨΗΣΤΑΡΙΑ

ΜΑΓΑΛΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΦΥΛΑΚΤΗ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ
ΤΗΛ. 24410 92324
ΚΙΝ.: 6938013573

ΚΑΦΕ
ΨΗΣΤΑΡΙΑ

ΚΟΡΚΟΤΑΡΑΣ ΗΛΙΑΣ
ΦΥΛΑΚΤΗ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ
ΤΗΛ. 24410 92268

ΚΡΕΟΠΩΛΕΙΟ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΠ. ΠΡΙΤΣΑΣ
Βασιαρδάνη & Βάλβη
Τηλ.: 22074 - Οικ.: 26860

ΗΛΕΚΤΡΙΚΑ ΕΙΔΗ
Η. ΠΑΤΤΑΣ - Ι. ΠΡΙΤΣΑΣ Ο.Ε.
Χατζημήτρου 16
Τηλ.: 28017

ΥΠΟΔΗΜΑΤΑ
ΑΡΓΥΡΙΟΥ

Υψηλάντου 51 - Τηλ.: 23530
ΥΠΟΔΗΜΑΤΑ ΠΟΛΥΤΕΛΕΙΑΣ
ΓΙΑΝΝΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ
Καραϊσκάκη 24 - Τηλ.: 40738

ΦΑΡΜΑΚΕΙΟ
ΑΓΟΡΗΣ ΤΣΙΑΜΑΝΤΑ - ΜΗΛΑΡΑ
Καραϊσκάκη 6 - Τηλ.: 20555

ΧΩΜΑΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ
ΜΑΝΔΡΑ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ ΥΛΙΚΩΝ
ΓΚΑΡΑΒΕΛΟΣ Ν. ΔΗΜΗΤΡΗΣ
ΚΑΛΥΒΙΑ ΦΥΛΑΚΤΗΣ
ΤΗΛ.: 6973356181

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΓΓΛΙΚΗΣ
ΓΛΩΣΣΑΣ
ΑΝΝΑ ΧΑΡ.ΤΣΙΑΜΑΝΤΑ
ΜΕΓ.ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ 34
ΤΗΛ.27764

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ
«ΕΠΙΛΟΓΗ»
ΤΣΙΑΜΑΝΤΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΣ
ΤΗΛ.: 24410 40213
ΚΑΡΔΙΤΣΑ

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ
«ΚΥΚΛΟΣ»
ΠΑΠΗΣ ΣΕΡΑΦΕΙΜ
ΧΑΤΖΗΜΗΤΡΟΥ 13
ΤΗΛ.: 24410 42787
ΚΑΡΔΙΤΣΑ

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ
«ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ»
ΜΗΛΑΡΑΣ ΣΤΕΛΙΟΣ
ΦΥΣΙΚΟΣ
ΒΑΛΒΗ 4 - ΚΑΡΔΙΤΣΑ
ΤΗΛ.: 24410 29348

ΚΑΦΕΤΕΡΙΑ

«ΜΙΚΡΟ ΚΑΦΕ»
ΗΡΑΚΛΗΣ ΤΣΙΑΜΑΝΤΑΣ
ΚΑΛΥΒΙΑ ΠΕΖΟΥΛΑΣ
(ΣΤΟ ΔΡΟΜΟ ΠΡΟΣ ΠΛΑΣ)
ΚΙΝ.: 6976421671

ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
ΒΑΣΙΛΑΚΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ
Ιεζεκιήλ & Κολοκοτρώνη
Τηλ. (0441) 71843

ΛΕΜΟΝΙΑ ΜΠΑΛΤΑ - ΡΑΜΟΥΖΗ
ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΟΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΩΝ/ ΡΑΜΟΥΖΗΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ
Ανδρ. Παπανδρέου 24
Τηλ.: 72443, 22961

ΧΡΙΣΤΙΝΑ Ε. ΠΡΙΤΣΑ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ
Πλ. Δικαστηρίων (1ος όροφος)
Τηλ.: 29198

ΧΡΙΣΤΙΝΑ Δ. ΚΩΣΤΗ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ
Τηλ.: 71298

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ «ΘΑΛΗΣ»
ΠΑΠΠΗΣ ΣΕΡΑΦΕΙΜ
Ν. Πλαστήρα 9
Τηλ.: 75780

ΚΑΦΕ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΟ
Κιέριον
ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΓΑΛΙΟΣ
Κεντρική Πλατεία
Τηλ. 21412

ΤΥΡΟΚΟΜΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ
«Η ΣΤΡΟΥΓΚΑ»
ΠΡΙΤΣΑΣ - ΑΛΕΞΙΟΥ
Κ. Τερτίνη 5 - Τηλ.: 22227

ΤΥΡΟΚΟΜΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ
ΑΓΓΕΛΟΣ Ν. ΜΗΛΑΡΑΣ
Τηλ.: 22831

ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΟ
ΞΗΡΟΙ ΚΑΡΠΟΙ
ΜΗΛΑΡΑ - ΠΑΛΑΜΙΩΤΗ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ
ΔΙΑΚΟΥ 9 - ΤΗΛ: 27664
ΚΑΡΔΙΤΣΑ

ΑΝΘΗ - ΦΥΤΑ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΕΙΔΗ
ΛΙΝΑ ΦΑΝΗ
ΚΕΝΤΡΙΚΟ: ΔΙΑΚΟΥ 29
ΥΠΟΚ/ΜΑ: Μ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ 30
ΤΗΛ.: 22464 & 22988

ΚΕΝΤΗΜΑΤΑ
ΑΘΑΝΑΣΙΑ ΦΩΤΟΥ
ΣΤ. ΛΑΠΠΑ 28 - ΤΗΛ.: 22306

ΗΛΕΚΤΡΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ
ΚΩΣΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ
ΓΙΑΝΝΙΤΣΩΝ 75-ΚΑΡΔΙΤΣΑ
ΤΗΛ.75421

ΚΟΜΜΩΤΗΡΙΟ
ΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΥ-ΝΙΚΟΛΗ
ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ
Μ.ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ 39

ΚΑΦΕ -ΟΥΖΕΡΙ
"ΝΕΣΤΟΡΑΣ"
ΗΡΩΩΝ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ 40

ΤΕΧΝΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ

ΑΡΧΟΝΤΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ
Αρχιτέκτονας Μηχανικός
Πλαστήρα 1 Πλ. Δικαστηρίων
Τηλ. 04410 26272
Κιν.: 0977440618

ΜΑΡΙΑ ΞΗΡΟΦΩΤΟΥ
ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ
ΝΙΚΗΤΑΡΑ 1- ΚΑΡΔΙΤΣΑ
ΤΗΛ.: 04410 76630

ΤΣΙΤΣΙΜΠΙΚΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ
ΖΙΑΚΑΝΟΣ ΦΩΤΗΣ
COURIER INTERATTICA A.E.
Δ. ΛΑΠΠΑ 56 - ΚΑΡΔΙΤΣΑ
ΤΗΛ. 0801 - 95000, 79400 - 1

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΜΑΡΜΑΡΩΝ
ΞΕΝΟΦΩΝ ΚΟΥΡΚΟΥΝΑΣ
(ΤΣΙΑΜΑΝΤΑΣ)
2ο ΧΛΜ. ΤΑΥΡΩΠΟΥ
ΤΗΛ. 74855, ΚΙΝ. 094 441085

Τουριστικές Επιπλωμένες Κατοικίες
"Τ' ΑΣΠΡΟΛΙΘΙΑ"

ΘΑΛΕΙΑ ΒΑΣΙΛΑΚΟΥ
ΚΑΛΥΒΙΑ ΦΥΛΑΚΤΗΣ - ΛΙΜΝΗ Ν. ΠΛΑΣΤΗΡΑ
Τηλ.: 24410 92350, Fax: 24410 92303, Κιν. 6974 837176
www.tasprolithia.gr

ΧΩΜΑΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

ΚΥΡΙΤΣΑΣ ΘΩΜΑΣ
ΚΥΡΙΤΣΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
ΤΗΛ.:24210 80318, 69697
ΒΟΛΟΣ

ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΕΣ
ΕΡΓΑΣΙΕΣ

ΓΚΑΒΑΛΕΚΑΣ
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ
ΓΚΑΒΑΛΕΚΑΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ
ΤΗΛ.:24210 67422

ΒΟΛΟΣ

School of Oxford English

ΒΕΝΤΖΗ ΤΣΙΡΟΓΙΑΝΝΗ -
ΛΥΓΕΡΟΥ
Καθηγήτρια Αγγλικών

Ανδρέα Παπανδρέου 11 (πλ. Δικαστηρίων)
ΤΗΛ.: 04410 71294, 04410 76677

ΕΜΒΑΡΓΟ

ΑΡΓΥΡΙΟΥ ΘΕΟΔΩΡΟΣ
ΗΡ. ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ 13
ΤΗΛ.: 2441 077 288

ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΑ

ΛΟΓΟΘΕΡΑΠΕΥΤΡΙΑ MSR

ΜΕΛΟΣ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΛΟΓΟΠΕΔΙΚΩΝ

ΘΕΡΑΠΕΙΕΣ ΚΑΤ'ΟΙΚΟΝ

ΚΙΝ:6974875178

ΤΗΛ:24410-24608

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Θ. ΞΗΡΟΦΩΤΟΣ
Μηχανολόγος Μηχανικός

ΜΕΛΕΤΕΣ
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ

Ταλιαδούρου & Τζέλλα ΚΑΡΔΙΤΣΑ
Τηλ. & Fax: 24410 79689 Κιν. 6974 305243
e-mail: n.xirofotos@ifestos.gr

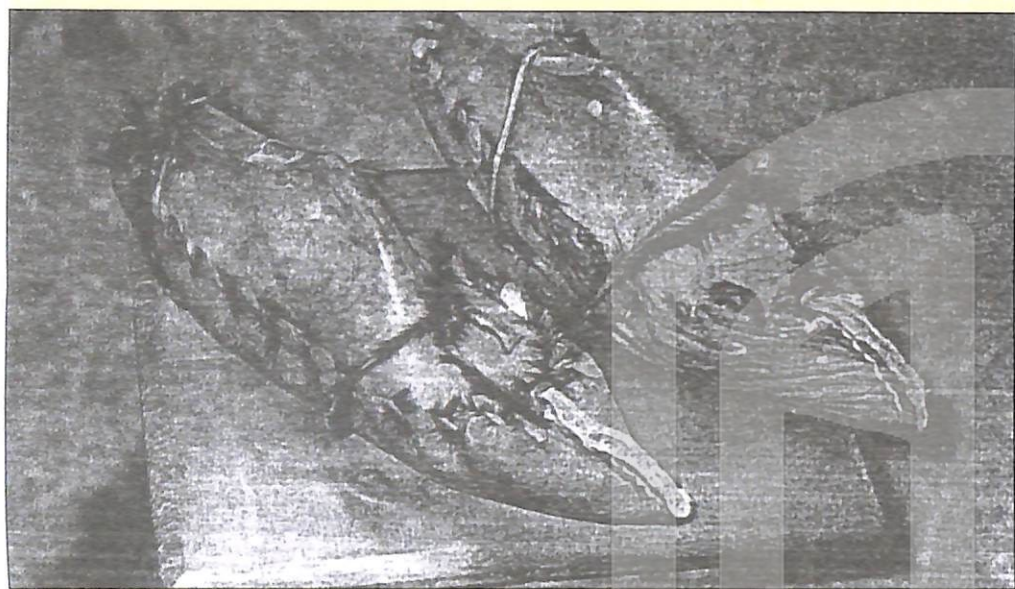
Ο ΥΠΟΔΗΜΑΤΟΠΟΙΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΓΓΕΛΗΣ

Συνέχεια από σελ. 1

πουτσιών υπήρχαν τα γουρνοτσάρουχα για τις καθημερινές ανάγκες εργασίας. Κάθε σπύτι κρατούσε το δέρμα (τομάρι) του γουρνού των Χριστουγέννων για να κατασκευάσει γουρνοτσάρουχα για τα μέλη της οικογένειάς του. Όταν κατασκευάστηκαν παπούτσια από λάστιχο τα λεγόμενα «καουτσούκια» τότε ο περισσότερος κόσμος προμηθεύτηκε τα παπούτσια αυτά και μάλιστα ενίσχυε την σόλα τους από κομμάτι κάποιας ρόδας αυτο-

ερχόταν η προαγωγή, γινόταν «παραγός», δηλαδή βοηθός του μάστορα. Μάστορας ήταν και ο Κωσταντίνος (Κωστούλας) Αγγέλης που ευρίσκετο στην Λάρισα και το 1926 πήρε κοντά του τον ανηψιό του Χρήστο Αγγέλη για να του μάθει την τέχνη του τσαγκάρη. Είχε μεγάλο εργαστήριο και είχαν αποφοιτήσει από εκεί περίπου τριάντα (30) τσαγκάρηδες.

Ο Χρήστος Αγγέλης γεννήθηκε στο χωριό το 1906, γιος του Από-

κινήτου.

Εδώ δεν θα προσπαθήσουμε να καταγράψουμε τα διάφορα στάδια κατασκευής των παπουτσιών αλλά θα αναφέρουμε ότι πολλοί όταν κάνανε την παραγγελία των παπουτσιών ήθελαν και σόλες «τριζάτες» για να κάνουν έντονη την παρουσία τους με το περπάτημά τους.

Για τους μάγκες τα λεγόμενες «αλάνια» τα παπούτσια τα έκαναν εξώραφα και με ειδικό τακούνι. Τα παπούτσια αυτά στοίχιζαν περίπου τα διπλάσια από τα κοινά και γίνονταν από ειδικούς τεχνίτες, τους λεγόμενους «ψιλοτεχνίτες». Έχουμε και ένα τραγούδι του Μάρκου που αναφέρεται στους συμπαθείς τσαγκάρηδες.

**«Μες στο τσαγκαράδικο το λεν,
πως είμαι σ' όλα εντάξει
και τα κορίτσια μ' έχουνε
μη βρέξει και μη στάξει.
Γοβάκι φτιάχνω διαλεχτό
και με πολύ μεράκι
και σαν εμένα δεύτερο
δεν βρίσκεις τσαγκαράκι».**

Για να γίνει κάποιος υποδηματοποιός, αφού δεν υπήρχαν ειδικές σχολές, έπρεπε να πάει από μικρή ηλικία 12-13 ετών, κοντά σε κάποιο μάστορα για να μάθει την δουλειά. Πρώτα ήταν «κάλφας» και ετοιμάζε τους σπάγγους, τις βελόνες και τις πρόκες, αργότερα

στολου Αγγέλη. Είχε έναν αδελφό τον Δημήτριο Αγγέλη. Έφυγε για την Λάρισα το 1926 και «εσπούδασε» τσαγκάρης. Επανήλθε στο χωριό για να εξασκήσει το επάγγελμα του τσαγκάρη - πετσωτή. Υπηρέτησε την θητεία του στον στρατό ως ιππέας στη συνέχεια παντρεύτηκε με την Ελευθερία Νικολ. Τσιαμαντά και απέκτησε δύο τέκνα τον Ηλία και την Ανδρονίκη. Η γυναίκα του αρρώστησε και πέθανε και από τον δεύτερο γάμο του με την Αμαλία Γεωργ. Σκρέτα απέκτησε άλλα δύο παιδιά, τον Παναγιώτη και την Πολυξένη. Ήταν ο μόνος τσαγκάρης του χωριού που μπορούσε να κάνει παραγγελία παπούτσια, τα οποία κατασκεύαζε μόνος του. Φημισμένα για την στερεότητα και για την αντοχή τους. Θα στα φτιάξω «τσιοκαρέλα» έλεγε, εννοώντας γερά σαν το βουνό, αφού για τον εαυτό του έφτιαξε παπούτσια που άντεξαν τριάντα πέντε (35) χρόνια και υπάρχουν ακόμη σήμερα.

Πέθανε τον Ιούνιο 2002.

Υπήρχαν όμως και άλλοι «σπουδάσαντες» χωριανοί τσαγκάρηδες αλλά δεν είχαν το κύρος του Αγγέλη, όπως ο Νίκος ο Λινάς, ο Χρήστος Ξηροφώτος, ο Τάσιος Τσιαμαντάς και ίσως και άλλοι που να μην τους γνωρίζω. Ο τσαγκάρης του χωριού μας κατασκεύασε αρκετά ζευγάρια παπούτσια και ποδέθηκαν αρκετοί χωριανοί μας παρατώντας τα καουτσούκια που ήταν μετά το ιδρώμα των ποδιών αρκετά «μυρωδάτα»

500.000 ΕΥΡΩ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΤΟΥ ΔΡΟΜΟΥ ΦΥΛΑΚΤΗ - ΠΕΤΡΙΛΟ

Όπως μας ενημέρωσαν από το Δήμο Νευρόπολης Αγράφων πριν από λίγες μέρες εντάχθηκε στο πρόγραμμα ΠΙΝΔΟΣ η μελέτη του έργου <<Οδός ΦΥΛΑΚΤΗ-ΠΕΤΡΙΛΟ>> με το ποσό των 500.000 Ευρω. Θεωρούμε ότι ανοίγει ένας καινούργιος δρόμος για την τουριστική ανάπτυξη της περιοχής και ιδιαίτερα του χωριού μας

Είπαρ

της Μαργιολής Πρίτσα - Γάκη

Για τη ΓΥΝΑΙΚΑ

- " Το μεγαλύτερο μαρτύριο για τη γυναίκα είναι να κρατήσει ένα μυστικό
ΣΑΙΣΠΗΡ
- " Μόνο ένα μυστικό μπορεί η γυναίκα να φυλάξει. Την ηλικία της
ΒΟΛΤΑΙΡΟΣ
- " Μη χτυπάς ποτέ τη γυναίκα ούτε με λουλούδι
ΙΝΔΙΚΗ ΠΑΡΟΙΜΙΑ
- " Ό,τι είμαι ή ελπίζω να γίνω το χρωστάω στη μητέρα μου
ΑΒΡΑΑΜ ΔΙΝΚΟΛΑΝ
- " Το χέρι που λικνίζει το λίκνο, είναι το χέρι που κυβερνάει τον κόσμο
ΓΟΥΑΛΑΝΤ
- " Για τη μητέρα το παιδί είναι το παν, ενώ γι' αυτό η μητέρα είναι ένας κρίκος στην αλυσίδα της ζωής του
ΝΤΙΣΡΑΕΛΛΙ
- " Μια καλή μητέρα αξίζει εκατό δασκάλους
Z. ΧΕΡΜΠΙΕΤ
- " Ούτε η γυναίκα χωρίς άνδρα, ούτε η ελπίδα χωρίς πόνο μπορεί να γεννήσει κάτι χρήσιμο
ΣΩΚΡΑΤΗΣ
- " Η γυναίκα μου είναι αξιολάτρευτη, ναι. Μα είναι η γυναίκα μου!
ΝΤΕΣΤΟΥΣ

Παροιμίες για τους μήνες

ΑΠΡΙΛΙΟΣ:

Λαμπριάς, Απρίλης
" Πέντε μήνες ένας κόμπος, τον Απρίλη - ένας μήνας - πέντε κόμποι
" Απρίλη, Απρίλη δροσερέ και Μάη με τα λουλούδια
" Απρίλιο και Μάιο κοντά είναι το θέρος
" Ο Απρίλης έχει τ' όνομα κι ο Μάης τα λουλούδια
" Τώρα είναι Απρίλης και χαρά, τώρα είναι καλοκαίρι, το λεν τα' αηδόνια στα κλαριά κι οι πέρδικες στα πλάγια,
το λεν οι κούκοι στα ψηλά, ψηλά στα καταράχια.
Παν τα κοπάδια στα βουνά να ξεκαλοκαιριάσουν, παν και κοντά οι τσοπάνηδες βαρώντας τη φλογέρα (= Δημοτικό)

ΜΑΪΟΣ: Μάης

" Ο Μάης ρίχνει τη δροσιά κι ο Απρίλης το λουλούδι
" Απρίλης έχει τ' όνομα και ο Μάης τα λουλούδια
" Στων αμαρτωλών τη χώρα το μήνα Μάη βρέχει
" Αν ρίξει ο Απρίλης δυο νερά και ο Μάης μόνο ένα, χαρά σε κείνον το ζευγά που τα' χει όλα σπαρμένα.

ΙΟΥΝΙΟΣ: Θεριστής, Ιούνης

" Από το θέρος ως τις ελιές δεν απολείπουν οι δουλειές
" Αρχές του θεριστή του δρεπανιού μας η γιορτή
" Ο Αη-Λιάς κόβει σταφύλια και η Αγία Μαρίνα Σύκα

της
Μαργιολής
Πρίτσα - Γάκη